

## **ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА**

кандидата економічних наук, доцента, заступника директора з науково-педагогічної роботи Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту, доцента кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка»

**Малиновського Юрія Володимировича**

на дисертаційну роботу Колесова Костянтина Ігоровича на тему: «Формування інвестиційної привабливості промислових підприємств в умовах відновлення економіки України» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

**1. Актуальність теми дослідження.** Відновлення української промисловості потребує масштабного залучення капіталу для відбудови виробничих потужностей, технологічної модернізації, підвищення енергоефективності та інтеграції підприємств у європейські й глобальні ланцюги створення вартості. Водночас воєнні ризики, нестабільність інституційного середовища, обмеженість довгострокового фінансування та зростання вимог інвесторів до прозорості, цифрової зрілості й дотримання ESG-принципів істотно ускладнюють формування позитивних інвестиційних очікувань.

За таких умов інвестиційна привабливість промислового підприємства має оцінюватися не лише за фінансовими результатами, а як комплексна характеристика його здатності залучати та ефективно використовувати ресурси, протидіяти ризикам, впроваджувати інновації й забезпечувати довгострокову конкурентоспроможність. Тому розроблення теоретико-методичних положень і практичного інструментарію формування інвестиційної привабливості промислових підприємств є актуальним науковим завданням, а тема дисертації Колесова Костянтина Ігоровича має важливе значення для економічної науки та практики управління підприємствами.

**2. Зв'язок роботи з науковими програмами, темами, планами.** Дисертацію виконано відповідно до тематичних планів наукових досліджень Національного університету «Одеська політехніка» в межах НДР «Новітні теорії економіки та їх інструментарій в умовах актуальних викликів і загроз розвитку» (номер державної реєстрації 0124U003549), «Забезпечення ефективного функціонування та розвитку підприємств: теоретико-методологічні та практичні аспекти» (номер державної реєстрації 0119U000743) та «Розробка методичних рекомендацій щодо підвищення

рівня економічної безпеки підприємства на засадах ризик-орієнтованого підходу» (№ 1897-69). Особистий внесок здобувача полягає у розробленні концептуальних і методичних положень щодо оцінювання інвестиційної привабливості, діагностики ризиків та використання цифрових технологій у процесах залучення інвестицій.

**3. Наукова новизна одержаних результатів.** Наукова новизна дисертації визначається розвитком теоретичних засад і методичного інструментарію формування інвестиційної привабливості промислових підприємств в умовах економічного відновлення. До найбільш вагомих результатів належать такі положення.

*удосконалено*

- концептуальну модель формування інвестиційної привабливості промислового підприємства, у якій економічні, інституційні, соціальні та цифрово-технологічні чинники поєднано в єдиній системі стратегічного управління з урахуванням взаємозв'язку інвестиційних ресурсів, інноваційності, цифрової зрілості та конкурентоспроможності;

- науково-методичний підхід до оцінювання інвестиційної привабливості на основі поєднання методу TOPSIS з алгоритмічним визначенням ваг показників, що спрямовано на підвищення точності й об'єктивності багатокритеріальної оцінки;

- обґрунтування використання цифрових і смарт-технологій через розвиток Smart Evaluation Framework, замкненого циклу Smart Evaluation Loop та архітектури Smart Investment Monitor, яка об'єднує рівні даних, аналітики й довіри;

*дістали подальшого розвитку*

- зміст поняття «інвестиційна привабливість промислового підприємства» як інтегральної характеристики його спроможності до інноваційно-інвестиційного зростання, цифрової трансформації та збереження стійкості до ризиків;

- підходи до врахування макроекономічних і регіональних факторів у системі управління інвестиційними процесами, зокрема безпекових, макрофінансових, інституційних, інфраструктурних та інноваційно-кластерних чинників;

- напрями оцінювання динаміки інвестиційної привабливості у 2014–2024 рр., що дозволило розкрити її суперечливе формування під впливом реформ, інтеграційних процесів, інституційних обмежень і воєнних ризиків;

– методичні положення з оцінювання інвестиційних ризиків і можливостей підприємств шляхом поєднання статистичних, аналітичних та експертних інструментів з елементами машинного навчання.

**4. Теоретичне та практичне значення результатів дослідження.** Теоретичне значення роботи полягає у поглибленні положень теорії інвестиційної привабливості, систематизації факторів її формування та розвитку багатокритеріального підходу до оцінювання промислових підприємств у нестабільному середовищі. Практичне значення визначається можливістю застосування запропонованих моделей і методик підприємствами, інвесторами та органами влади для діагностики інвестиційної готовності, визначення пріоритетів модернізації й зниження інформаційної асиметрії.

Результати дослідження впроваджено у діяльність ТОВ «Ірригатор Україна», ПАТ «Одескабель» і ТОВ «VTM GROUP». Окремі положення використано в науково-дослідній діяльності та освітньому процесі Національного університету «Одеська політехніка», що підтверджує прикладну спрямованість дисертації.

**5. Повнота опублікування та апробація результатів.** Основні положення дисертації оприлюднено у 10 наукових працях загальним обсягом 3,66 друк. арк., з яких 3,04 друк. арк. належать особисто автору. Серед них 5 статей у наукових фахових виданнях України та 5 публікацій у матеріалах науково-практичних конференцій. Публікації охоплюють основні теоретичні, методичні й прикладні результати дослідження, а їх апробація здійснювалася на міжнародних наукових заходах у Вінниці, Одесі, Таллінні та Києві.

**6. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій.** Достовірність результатів забезпечено використанням широкої інформаційної бази, що охоплює наукові праці, нормативні матеріали, статистичні дані, аналітичні звіти та корпоративну інформацію. Для розв'язання поставлених завдань застосовано системний і порівняльний аналіз, економіко-статистичні та регресійні методи, експертне оцінювання, метод TOPSIS, аналіз ієрархій та елементи алгоритмічної обробки даних.

Логіка дослідження є послідовною: від уточнення теоретичних засад і дослідження факторів інвестиційної привабливості автор переходить до аналізу її

сучасного стану, оцінювання ризиків і розроблення концептуально-методичного та цифрового інструментарію. Висновки відповідають поставленим завданням, а практичні рекомендації ґрунтуються на результатах проведених розрахунків і узагальнень.

**7. Структура та зміст дисертації, її завершеність.** Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг роботи становить 290 сторінок, з яких 238 сторінок основного тексту. Робота містить 10 рисунків, 27 таблиць, список із 214 джерел та 2 додатки. Структура відповідає меті й завданням дослідження.

У першому розділі уточнено економічний зміст інвестиційної привабливості промислового підприємства, систематизовано її складові та фактори, узагальнено світовий досвід державної й інституційної підтримки інвестиційних процесів. Позитивним є врахування цифрової трансформації, ESG-критеріїв, безпекових та регіональних умов поряд із традиційними фінансовими характеристиками.

У другому розділі проаналізовано стан і динаміку інвестиційної привабливості промислових підприємств України, узагальнено методичні підходи до її оцінювання та розглянуто ризики й можливості відновлення. Автор доводить необхідність переходу від статичних фінансових оцінок до динамічного багатокритеріального аналізу, здатного враховувати зміни зовнішнього середовища.

У третьому розділі розроблено концептуальну модель формування інвестиційної привабливості, запропоновано методичний підхід на основі TOPSIS та обґрунтовано використання цифрових і смарт-технологій. Концепції Smart Evaluation Framework і Smart Investment Monitor спрямовані на автоматизацію збору даних, підвищення прозорості оцінювання та формування довіри між підприємствами, інвесторами й державними інституціями.

Загальні висновки відображають основні результати виконання поставлених завдань. Дисертація є цілісним і завершеним дослідженням, що містить науково обґрунтовані положення та практичні рекомендації.

**8. Дотримання академічної доброчесності.** За результатами ознайомлення з текстом дисертації та публікаціями здобувача ознак академічного плагіату, фабрикації

чи фальсифікації не виявлено. Використані матеріали інших авторів супроводжуються посиланнями, а особистий внесок у працях, опублікованих у співавторстві, визначено.

**9. Дискусійні положення та зауваження.** Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, доцільно висловити окремі зауваження та побажання дискусійного характеру.

1. Запропонована класифікація факторів інвестиційної привабливості є змістовною, проте в роботі недостатньо розкрито взаємозалежність окремих груп факторів і ризик їх подвійного врахування. Доцільно було б чіткіше визначити правила віднесення цифрових, ESG- та управлінських показників до відповідних блоків оцінювання.

2. Під час аналізу динаміки показників за 2014–2024 рр. варто було б детальніше обґрунтувати врахування структурних розривів, спричинених пандемією та повномасштабною війною, а також перевірити стійкість отриманих залежностей до зміни часових інтервалів і лагів.

3. Апробація методичного підходу на підприємствах різних галузей підвищує його універсальність, однак одночасно посилює вплив галузевої специфіки. Роботу доцільно було б доповнити галузевою нормалізацією показників або поясненням меж коректного міжгалузевого порівняння.

4. Поєднання TOPSIS з алгоритмами штучного інтелекту є перспективним, проте потребує докладнішого представлення процедури автоматизованого визначення ваг: складу вхідних даних, способу навчання, критеріїв валідації та перевірки чутливості підсумкового рейтингу.

5. Концепція Smart Investment Monitor має значний практичний потенціал, однак для її впровадження бажано конкретизувати етапи пілотування, модель фінансування, відповідального оператора, вимоги до захисту корпоративних даних і критерії оцінки економічного ефекту від функціонування платформи.

Зазначені зауваження мають рекомендаційний характер і не знижують загальної позитивної оцінки дисертації, її наукової новизни та практичної цінності.

**10. Загальний висновок.** Дисертаційна робота **Колесова Костянтина Ігоровича** на тему «**Формування інвестиційної привабливості промислових підприємств в умовах відновлення економіки України**» є самостійною завершеною кваліфікаційною

науковою працею, в якій одержано нові науково обґрунтовані результати щодо формування й оцінювання інвестиційної привабливості промислових підприємств. За актуальністю, рівнем наукової новизни, обґрунтованістю результатів, теоретичним і практичним значенням, повнотою опублікування та оформленням дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 у чинній редакції, а також Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40. Автор дисертації заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

**Офіційний опонент,**

кандидат економічних наук, доцент,

заступник директора з науково-педагогічної роботи

Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту,

доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва

Національний університет «Львівська політехніка»

**Юрій МАЛИНОВСЬКИЙ**